

Carinski sustavi i carinska politika Republike Hrvatske

Marić, Tihana

Undergraduate thesis / Završni rad

2016

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **Polytechnic Nikola Tesla in Gospić / Veleučilište Nikola Tesla u Gospiću**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:107:463185>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-12-22**

Repository / Repozitorij:

[Polytechnic Nikola Tesla in Gospić - Undergraduate thesis repository](#)

VELEUČILIŠTE „NIKOLA TESLA“ U GOSPIĆU

Tihana Marić

**CARINSKI SUSTAVI I CARINSKA POLITIKA REPUBLIKE HRVATSKE
THE CUSTOMS SYSTEM AND CUSTOMS POLICY OF THE REPUBLIC OF
CROATIA**

Završni rad

Gospić, 2016

VELEUČILIŠTE „NIKOLA TESLA“ U GOSPIĆU

Upravni odjel

Stručni studij Upravni odjel

**CARINSKI SUSTAVI I CARINSKA POLITIKA REPUBLIKE HRVATSKE
THE CUSTOMS SYSTEM AND CUSTOMS POLICY OF THE REPUBLIC OF
CROATIA**

Završni rad

MENTOR:

Dr.sc. Mehmed Alijagić

STUDENTICA:

Tihana Marić

MBS:2963000185/09

Gospić, lipanj 2016

Veleučilište „Nikola Tesla“ u Gospiću

UPRAVNI odjel

Gospić, 19.01.2016.

ZADATAK

za završni rad

Pristupnika TIHANA HARIĆ MBS: 2962000185/09

Studentu stručnog studija UPRAVNI izdaje se tema završnog rada pod nazivom

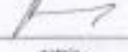
CARINSKI SISTAVI I CARINSKA POLITIKA REPUBLIKE HRVATSKE

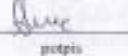
Sadržaj zadatka:

1. OSNOVE CARINSKOG SISTEMA
2. CARINSKA POLITIKA
3. CARINSKI POSNOCI
4. CARINSKI DUG

Završni rad izraditi sukladno odredbama Pravilnika o završnom radu Veleučilišta „Nikola Tesla“ u Gospiću.

Mentor: Dr. sc. Mehmed Aljović zadano: 19.01.2016.
(ime i prezime) (datum) potpis

Pročelnik odjela: Dr. sc. A. Škendić predati do: _____
(ime i prezime) (datum) potpis

Student: TIHANA HARIĆ primio zadatak: 19.01.2016.
(ime i prezime) (datum) potpis

Dostavlja se:

- mentoru
- pristupniku

IZJAVA

Izjavljujem da sam završni rad pod naslovom „Carinski sustavi i carinska politika Republike Hrvatske“ izradila samostalno pod nadzorom i uz stručnu pomoć mentora dr.sc. Mehmeda Alijagića.

Tihana Marić

(potpis studenta)

SAŽETAK:

Republika Hrvatska svojim je ulaskom u Europsku uniju postala dio jedinstvenog tržišta Unije na kojem su ukinute carine za sav trgovinski promet između država članica te je uspostavljen jedinstveni sustav carinjenja uvoza i izvoza u trgovinskom prometu s trećim zemljama. U Republici Hrvatskoj od tada se primjenjuju carinski propisi Europske unije i propisi Republike Hrvatske koji su doneseni na temelju propisa Europske unije.

Uvoz i izvoz robe je trgovinska razmjena koja se odvija između država članica i zemalja nečlanica Carinske postupke provode nadležna carinska tijela zemalja članica sukladno propisima Europske unije i nacionalnim propisima koji su za njihovo područje doneseni na temelju propisa Unije. Gospodarski subjekti i druge osobe koje obavljaju djelatnosti koje podliježu carinskim propisima, podliježu pravilima sustava registracije i identifikacije gospodarskih subjekata, te su dužni nadležnom Carinskom uredu podnijeti zahtjev za dobivanje EORI broja. Robna razmjena između Republike Hrvatske i ostalih zemalja članica nije pod carinskim nadzorom ali je izuzetak roba koja nema status robe Zajednice. Svaka roba koja se namjerava unijeti/iznijeti u/iz carinskog područja mora biti najavljena elektronskim putem carinskoj službi (izlazna/ulazna deklaracija).

Ključne riječi: jedinstveno tržište, sustav carinjenja, carinski propisi, carinska tijela, carinski nadzor, roba Zajednice, carinska služba, deklaracija

SUMMARY:

The Republic of Croatia is its entry into the European Union became part of the Union's single market which lifted tariffs on all trade traffic between Member States and providing a unified system of customs clearance of imports and exports in trade with third countries. In Croatia, since then the Customs law of the European Union and the Croatian regulations that have been adopted on the basis of regulations of the European Union.

Import and export goods trade that takes place between Member States and non-member countries of the Customs procedures carried out by the competent customs authorities of the Member States in accordance with EU regulations and national regulations for their area adopted pursuant to the regulations of the Union. Economic operators and other persons engaged in activities which are subject to customs regulations, subject to the system of registration and identification of economic operators, and are bound to the competent customs office to apply for an EORI number. Trade exchange between the Croatian and the other Member States is not subject to customs supervision, or the exception of goods which does not have the status of Community goods. Any goods that are intended to bring / carry in / from the customs territory must be announced electronically to the Customs Service (exit / entry declaration)

Key words: A single market, a system of customs clearance, customs regulations, customs authorities, customs control, Community goods, the customs service, the declaration

SADRŽAJ:

1. Uvod -----	1
2. Osnove carinskog sustava-----	2
2.1. Općenito o carini i carinskom sustavu -----	2
2.2. Ustrojstvo i djelokrug rada carinske službe -----	3
2.3. Ovlasti carinskih službenika-----	7
2.4. Osnovni instituti carinskog sustava -----	8
2.4.1. Carinsko područje -----	9
2.4.2. Carinska roba-----	9
2.4.3. Carinski nadzor -----	9
2.4.4. Plaćanje carine -----	10
2.4.5. Carinski obveznik -----	10
3. Carinska politika-----	11
3.1. Ciljevi i temeljna načela -----	11
3.2. Zajednička carinska tarifa -----	12
3.3. Zajednička trgovinska politika -----	13
3.4. Podrijetlo robe-----	16
3.5. Carinska vrijednost robe -----	18
4. Unos robe u carinsko područje -----	19
4.1. Carinski nadzor-----	20
4.2. Podnošenje robe-----	20
4.3. Privremeni smještaj robe-----	21
5. Carinski dopušteno postupanje i upraba robe -----	24
5.1. Stavljanje robe u carinski postupak-----	24
5.2. Unos robe u slobodnu zonu ili slobodno skladište -----	29
5.3. Ponovni uvoz, uništenje i ustupanje -----	27
6. Carinski postupci -----	28

6.1. Puštanje robe u slobodan promet -----	28
6.2. Provozni postupak -----	29
6.3. Izvozni carinski postupak -----	30
7. Carinski postupci s gospodarskim učinkom -----	31
7.1. Postupak carinskog skladištenja -----	32
7.2. Postupak unutarnje proizvodnje -----	32
7.3. Postupak vanjske proizvodnje -----	33
7.4. Postupak prerade pod carinskim nadzorom -----	34
7.5. Postupak privremenog uvoza -----	34
8. Carinski dug -----	35
9. Putnički i robni promet preko neumskog koridora -----	37
10. Zaključak -----	40

1. Uvod

Tema ovog rada je carinski sustav i carinska politika Republike Hrvatske nakon pridruživanja Europskoj uniji čime ona postaje dijelom zajedničkog tržišta, odnosno dijelom jedinstvene Carinske unije koju čini prostor zemalja članica. Sukladno tome, u Republici Hrvatskoj izravno se primjenjuju carinski propisi Europske unije.

Ulaskom Republike Hrvatske u jedinstveno carinsko područje Unije dolazi do ukidanja carinskog nadzora nad unosom ili trgovinom robe između RH i ostalih zemalja članica čime prestaje obveza provedbe mjera carinskog nadzora, odnosno provedbe carinskih formalnosti na granicama s zemljama članicama, no iako se ukidaju carinske kontrole s zemljama članicama EU, ne ukidaju se i sve granične kontrole. Trgovina sa zemljama nečlanicama (trećim zemljama) provodi se sukladno europskim i nacionalnim carinskim propisima.

U ovom diplomskom radu cilj mi je prikazati ustrojstvo i način funkcioniranja carinskog sustava Republike Hrvatske nakon pridruživanja Europskoj uniji te koje su se promjene dogodile nakon pridruživanja.

2. Osnove carinskog sustava

2.1. Općenito o carini i carinskom sustavu

Carine su jedan od najstarijih oblika poreza i pripadaju skupini posrednih poreza. U prošlosti su se naplaćivale pri prijevozu robe preko državne granice ali i u unutrašnjem prometu (prilikom transporta robe iz jednog mjesta u drugo). Termin carina dolazi od riječi car jer su se prihodi, koje je ubirao vladar u zemlji kojom je upravljao, nazivali carina. Ona je novčani prohod države, plaća se pri prijevozu određene robe preko državne (carinske) granice. Carinski sustav predstavlja dio pravnog sustava jedne države reguliran Zakonima i propisima. Republika Hrvatska je svojim ulaskom u Europsku uniju 1.srpnja 2013.godine postala 28. članica i time dio jedinstvene Carinske unije¹ koju čini prostor zemalja članica. Unutar područja Carinske unije roba se kreće slobodno jer među državama članicama Europske unije nema niti granica niti carinskog nadzora. Ulaskom Republike Hrvatske u Europsku uniju ukinute su carine na njene proizvode ali i mogućnost povrata poreza na robu kupljenu u Europskoj uniji. Na području Carinske unije primjenjuju se carinski propisi, odnosno Carinski sustav Europske unije. U najvažnije carinske propise ubrajamo:

- Uredba Komisije (EEZ) br. 2454/93 od 2. srpnja 1993. godine o utvrđivanju odredaba za provedbu Uredbe Vijeća (EEZ) broj 2913/92 o Carinskom zakoniku Zajednice (SL L 253, 11. 10. 1993. str. 1, sa svim izmjenama i dopunama; u daljnjem tekstu: Uredba za provedbu Carinskog zakonika),
- Uredba Komisije (EZ) br. 1891/2004 od 21. listopada 2004. godine kojom se utvrđuju odredbe za provedbu Uredbe Vijeća (EZ-a) broj 1383/2003 o carinskim postupcima u vezi s robom za koju postoji sumnja da krši određena prava intelektualnog vlasništva i o mjerama koje se poduzimaju protiv robe za koju je utvrđeno da krši spomenuta prava (SL L 328, 30. 10. 2004., str. 16, sa svim izmjenama i dopunama; u daljnjem tekstu: Uredba za provedbu Uredbe o provedbi prava intelektualnog vlasništva).

¹ Carinska unija predstavlja ugovor politički neovisnih država udruženih u jedinstveno carinsko područje sa zajedničkom carinskom granicom, zajedničkom tarifom te carinskom i vanjskotrgovinskom politikom prema trećim državama. Počiva na ugovorima između zemalja članica koje su ih dužne ratificirati, a u kojima su određena zajednička tijela koja nadziru ostvarivanje ugovorenih carinskih i gospodarskih odluka.

- Uredba Vijeća (EEZ) br. 1383/2003 od 22. srpnja 2003. godine o carinskom postupanju u vezi s robom za koju postoji sumnja da krši određena prava intelektualnog vlasništva i o mjerama koje se poduzimaju protiv robe za koju je utvrđeno da krši spomenuta prava (SL L 196, od 2. 8. 2003., str. 7, sa svim izmjenama i dopunama; u daljnjem tekstu: Uredba o provedbi prava intelektualnog vlasništva),
- Uredba Vijeća (EEZ) br. 2658/87 od 23. srpnja 1987. godine o tarifnoj i statističkoj nomenklaturi i o Zajedničkoj carinskoj tarifi (SL L 256, 7. 9. 1987., str. 1, sa svim izmjenama i dopunama; u daljnjem tekstu: Uredba o tarifi),
- Uredba Vijeća (EEZ) br. 2913/92 od 12. listopada 1992. godine o Carinskom zakoniku Zajednice (SL L 302, 19. 10. 1992. str. 1, sa svim izmjenama i dopunama; u daljnjem tekstu: Carinski zakonik),
- Uredba Vijeća (EZ) br. 1186/09 od 16. studenoga 2009. godine o uspostavi sustava oslobođenja od carina u Europskoj uniji (SL L 324, 11. 10. 1993. str. 23, u daljnjem tekstu: Uredba o oslobođenjima od plaćanja carine)

Uz ove temeljne propise, carinski je sustav uređen i drugim propisima kojima se na bilo koji način uređuje postupanje sa robom u putničkom i robnom prometu (npr. iz područja pomorskog, poreznog, deviznog i prava trgovine) a to su:

- Zakon o carinskoj službi
- Zakon o provedbi carinskih propisa Europske Unije („Narodne novine „54/13-od pristupanja RH u EU)

2.2. Ustrojstvo i djelokrug rada carinske službe

Carinska služba jedna je od državnih službi koje obavljaju poslove državne uprave. Poslove carinske službe, odnosno poslove koji se odnose na carinski sustav, poslove zaštite, nadzora i inspekcija u području carina i poreza obavlja Carinska uprava kao upravna organizacija u sastavu Ministarstva financija. Temeljna zadaća Carinske uprave primjena je carinskih, trošarinskih, poreznih i drugih propisa.

Djelokrug rada, poslovi i organizacija Ministarstva financija, Carinske uprave, carinske ovlasti te obveze i odgovornosti carinskih službenika i njihov ravnopravni položaj uređuju se Zakonom o carinskoj službi.(Zakon o carinskoj službi, NN 68/13)

U neke od poslova carinske službe ubrajamo:

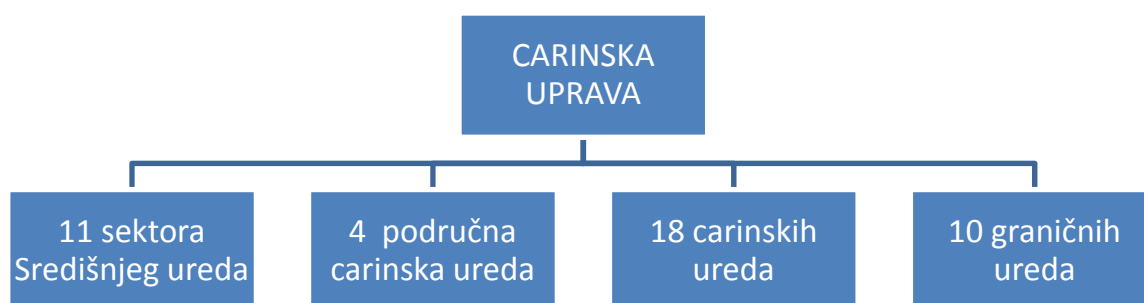
- nadzor radi osiguranja pravilne primjene propisa o javnim davanjima i javnopravnim naknadama te osiguranja zaštite zdravlja i života ljudi, životinja, prirode i okoliša kao i drugih općih i javnopravnih interesa
- pripremu i izradu nacrtu prijedloga zakona, propisa i akata
- utvrđivanje, naplata i nadzor carinskih davanja, trošarina, posebnih poreza
- osiguravanje pravilne primjene carinskih i drugih propisa koji se odnose na unos, izvoz, provoz, prijenos, skladištenje i drugo raspolaganje s robom koja podliježe mjerama nadzora
- provedu carinsko-sigurnosnih mjera
- utvrđivanje, stavljanje na raspolaganje i nadzor tradicionalnih vlastitih sredstava Europske unije iz carinskih davanja
- otkrivanje, sprječavanje i suzbijanje prekršaja i kaznenih djela
- administrativnu suradnju i međunarodnu razmjenu informacija sa državama članicama Europske unije ili sa trećim zemljama u području primjene propisa iz nadležnosti Carinske uprave
- sve druge poslove koji su u Carinskoj upravi stavljeni u nadležnost posebnim propisima (Zakon o carinskoj službi, NN 68/13)

Poslovi iz djelokruga Carinske uprave obavljaju se u Središnjem uredu, područnim carinskim uredima te carinskim i graničnim uredima (carinarnicama). Na čelu Carinske uprave je ravnatelj koji je za svoj rad odgovoran ministru financija i Vladi Republike Hrvatske. Središnji ured ustrojstvena je jedinica Carinske uprave koja organizira, usklađuje i nadzire rad ustrojstvenih jedinica. Sjedište ima u Zagrebu. (Zakon o carinskoj službi, NN 68/13)

Središnji ured u skladu sa Zakonom o carinskoj službi i posebnim propisima obavlja sljedeće poslove:

- Organizira, usmjerava, nadzire rad službe i ustrojstvenih jedinica, prati razvoj i ostvarivanje ciljeva, priprema stručne podloge za unapređivanje organizacije rada i zakonitosti postupanja
- Donosi strategije, smjernice, planove i programe za organizacijski, stručni i tehnički razvitak službe
- Prati provedbu propisa i stručni je nositelj izrade zakona i podzakonskih akata iz nadležnosti Carinske uprave
- Sudjeluje u radu i surađuje sa tijelima Europske unije
- Nadzire kretanje trošarinskih proizvoda
- Provodi unutarnji nadzor i unutarnju kontrolu zakonitosti postupanja Carinske uprave
- Obavlja poslove i provodi sve radnje u vezi ravnopravnog statusa carinskih službenika i namještenika
- Obavlja i druge poslove određene Zakonom o carinskoj službi ili drugim propisima

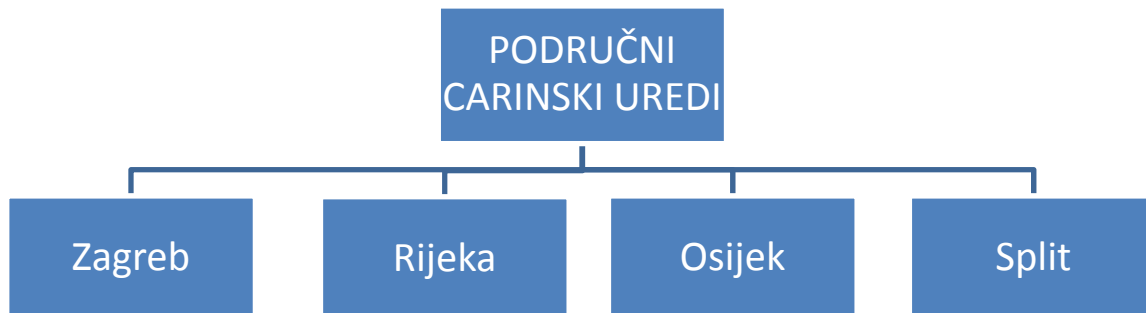
Shema br.1 Ustrojstvo carinske uprave

Područni carinski uredi osnivaju se u gospodarskim i prometnim središtima kada to zahtijevaju opseg, struktura i tokovi kretanja robe u putničkom i robnom prometu sa inozemstvom te drugi gospodarski interesi. (Zakon o carinskoj službi NN 68/13) Područnim carinskim uredom upravlja pročelnik koji je odgovoran ravnatelju Carinske uprave i koji je ujedno ravnatelj pomoćnik. Ima jednog ili više pomoćnika koji upravljaju radom određenih unutarnjih jedinica. U sklopu područnog carinskog ureda osnivaju se carinski uredi i granični carinski uredi kojima upravlja predstojnik. U skladu sa Zakonom o carinskoj službi, područni carinski ured obavlja ove poslove:

- Odobrava provedbu carinski dopuštenog postupanja i uporaba robe
- Obračunava i naplaćuje javna davanja
- Rješava o otpustu, povratu i otpisu javnih davanja
- Neposredno provodi poslove nadzora radi pravilne primjene carinskih, trošarinskih, poreznih i drugi propisa iz nadležnosti Carinske uprave, kao i suzbijanja, sprečavanja i otkrivanja kažnjivih djela iz tog propisa
- Provodi nadzor i fizičke provjere robe koja se izvozi uz primjenu izvoznih naknada i poticaja
- Vodi carinsko skladište
- Provodi postupak oduzimanja, smještaja, čuvanja, prodaje, dodjele i uništenja robe
- Provodi carinsko-sigurnosne mjere
- Prema odluci Vlade Republike Hrvatske obavlja poslove iz područja nadzora državne granice
- Obavlja druge poslove određene ZOCS i drugim propisima

Shema br.2 Područni carinski uredi

2.3. Ovlasti carinskih službenika

Carinski službenik je ovlaštena osoba koja obavlja poslove carinske službe propisane Zakonom o carinskoj službi i drugim zakonima. Carinski službenici moraju imati završenu srednju školu a za viši položaj unutar službe potrebna je viša škola ili fakultet te položeni državni stručni ispit. Nužan uvjet za carinike, kao i za sve državne službenike, jest da imaju državljanstvo Republike Hrvatske. Kako navodi čl.13 Zakona, ovlašteni carinski službenik će i izvan službe poduzeti nužne radnje za sprječavanje bilo kojeg nezakonitog postupanja koje je u nadležnosti Carinske uprave.

Carinski je službenik dužan poštovati dostojanstvo, ugled i čast svake osobe na koju se poduzeta radnja odnosi pritom vodeći računa o zaštiti ljudskih prava i sloboda zajamčenih Ustavom Republike Hrvatske. Kada je u pitanju provođenje carinskih ovlasti, službenik ih primjenjuje po službenoj dužnosti ili po nalogu nadređene osobe. Također, pri provođenju ovlasti primijeniti onu ovlast kojom će u najkraćem vremenu i sa najmanje štetnih posljedica

postići cilj. Ovlašteni carinski službenik posjeduje službenu iskaznicu i značku sa identifikacijskim brojem koju, pravilnikom, propisuje ministar financija.

Carinske ovlasti koje ima i provodi carinski službenik su sljedeće:

- Prikupljanje, procjena, evidentiranje, obrada i korištenje podatka i obavijesti
- Pregled dokumentacije te provjere vjerodostojnosti i istinitosti isprava
- Provjera istovjetnosti osoba
- Provjera statusa i svojstva robe
- Pozivanje
- Davanje upozorenja i naredbi
- Privremeno ograničenje slobode kretanja
- Pregled osoba
- Pregled robe
- Praćenje, zaustavljanje, pregled i pretraga prometnih sredstava
- Ulazak, pregled i pretraga poslovnih prostorija, prostora i objekata
- Privremeno oduzimanje robe i isprava
- Uporaba sredstava prisile
-

2.4. Osnovni instituti carinskog sustava

Instituti carinskog sustava služe nam za omogućavanje efikasnog funkcioniranja carinskog sustava pa tako imamo sljedeće institute: carinsko područje, carinsku robu, carinski nadzor, carinskog obveznika i brojne druge.

2.4.1. Carinsko područje

Carinsko područje predstavlja teritorij na kojem se primjenjuju carinski i drugi propisi određene zemlje te drugi propisi koje je država zaključila sa drugim državama. To je područje na kojem država provodi svoj carinski suverenitet. Područje Republike Hrvatske, nakon što je postala punopravna članica Europske unije, postalo je dio jedinstvenog carinskog područja Unije što znači da se ukinuo sav carinski nadzor nad unosom ili trgovinom robe između Republike Hrvatske i ostalih zemalja članica.

2.4.2. Carinska roba

Carinska roba su stvari koje se uvoze, odnosno unose u carinsko područje, koje se iz tog područja izvoze, odnosno iznose ili se preko tog područja prevoze, odnosno prenose. (Božidar Jelčić,2002)

2.4.3. Carinski nadzor

Carinski nadzor obuhvaća skup mjera u nadležnosti carinskih tijela koja ih poduzimaju kako bi spriječila neovlašteno postupanje s robom i osigurala njezinu istovjetnost za trajanja carinskog postupka. Nadzor čini niz radnji: pregled i čuvanje robe, njezino provođenje i obilježavanje carinskim obilježjima, uzimanje uzoraka, prospekata, crteža i dr. Carinski nadzor provodi se i nad putnicima i posadom te nad osobljem prijenosnih i prijevoznih sredstava. Fizičke osobe koje ulaze u carinsko područje, dužne se na zahtjev carinskog djelatnika, podvrgnuti pregledu. Roba ostaje pod carinskim nadzorom dok joj se ne utvrdi carinski status, ne promjeni njezin status, ne smjesti u slobodnu zonu ili skladište, ponovno ne izveze ili ne uništi. (Pravni leksikon, Leksikografski zavod Miroslav Krleža, Zagreb)

2.4.4. Plaćanje carine

Carinska obaveza za robu nastaje pri njenom prijelazu preko carinske linije. U tom trenutku prelaska preko carinske linije nastaje i obaveza plaćanja carine, odnosno carinska obaveza. Pri ulasku u Hrvatsku, odnosno u hrvatsko carinsko područje, dužni ste prijaviti robu koju nosite sa sobom, neovisno o tome podliježe li ona naplati carine. Pri prijelazu državne granice primjenjuje se usmeni način prijavljivanja robe, što znači da robu koja nije na uobičajenom mjestu ili je carinik ne može vidjeti, a podložna je plaćanju uvoznih davanja, trebate prijaviti. Carinski službenik utvrđuje unosi li se stvarno roba kako je prijavljeno te podliježe li unos robe obračunu i plaćanju carine i drugih uvoznih pristojbi. O tome ovisi kako će se dalje postupati sa robom.

2.4.5. Carinski obveznik

Carinski obveznik je fizička ili pravna osoba koja je obvezna za određenu robu platiti propisima utvrđenu svotu uvozne, odnosno izvozne carine. (Pravni leksikon, Leksikografski zavod Miroslav Krleža, Zagreb)

3. Carinska politika

3.1. Ciljevi i temeljna načela

Za carinsku politiku odgovorna je Europska unija i ona je jedan od temelja EU. To je jedno od nekoliko područja koja su u isključivoj nadležnosti Europske unije. Carinska politika imala je ključnu ulogu u stvaranju integriranog unutarnjeg tržišta i zajedničke gospodarske politike. Međutim, provedba carinske unije zasniva se na partnerstvu s državama članicama i između njih pa je time ona jedan od stupnja povezivanja i integriranja ka jedinstvenom unutarnjem tržištu. Europska komisija predlaže carinske zakone EU-a i prati njihovo provođenje. Ona nastoji osigurati i da carinska unija ima moderne, učinkovite i međusobno povezane carinske uprave koje se mogu nositi sa svim postojećim i budućim izazovima.

Zajednička trgovinska politika temelji se na jedinstvenim načelima, osobito u pogledu primjene carinskih stopa i kvota, zaključivanja bilateralnih i multilateralnih carinskih i trgovinskih sporazuma koji se odnose na trgovinu robom i uslugama, inozemnih izravnih ulaganja, postizanja ujednačenosti mjera liberalizacije, te izvozne politike i zaštitnih mjera. Trgovinska politika EU regulira trgovinske odnose sa zemljama nečlanicama i u potpunosti je u nadležnosti EU, što znači da zemlje članice ne mogu samostalno donositi nove propise ili sklapati međunarodne trgovinske sporazume. Europska komisija je zadužena za vođenje pregovora s trgovinskim partnerima, dok Europski parlament i Vijeće EU imaju zakonodavne ovlasti. Jedna od glavnih značajki carinske politike EU je Zajednička carinska tarifa, koja propisuje carinske pristojbe koje se naplaćuju na uvoz robe u EU i idu u proračun EU. Zemlje Europskog gospodarskog prostora (Norveška, Island i Lihtenštajn), Švicarska te mnoge zemlje u razvoju (uključujući i balkanske) najčešće imaju povlaštene carinske stope ili često slobodan uvoz robe bez ikakvih ograničenja po pitanju carine, osim naravno carinske kontrole. Dakle, puna primjena Zajedničke carinske tarife ograničena je na trgovinu s razvijenijim državama poput SAD-a, Kanade i Japana. Uz zajedničku carinsku tarifu, EU provodi trgovinsku i carinsku politiku kroz niz mehanizama zaštite trgovine, i to prvenstveno mjere anti-dampinga, mjere zaštite od subvencioniranog izvoza iz zemalja izvan Unije, provedbu bilateralnih i multilateralnih sporazuma te dijaloga s relevantnim dionicima iz

privatnog i javnog sektora. Iz ovoga možemo zaključiti kako je cilj carinske politike reguliranje trgovinskih odnosa sa zemljama nečlanicama i zaštita gospodarskih interesa EU.

3.2. Zajednička carinska tarifa

Zakonska osnova za Zajedničku carinsku tarifu sadržana je u članku 20. Uredbe Vijeća (EEZ) 2913/92 o uspostavi Carinskog zakonika Zajednice. Uvozne i izvozne carine baziraju se na Zajedničkoj carinskoj tarifi, koja se sastoji od:

- a) Kombinirane nomenklature (Kombinirana nomenklatura Europske unije bazirana je na Međunarodnoj konvenciji o Harmoniziranom sustavu nazivlja i brojčanog označavanja (Harmoniziranom sustavu) te uključuje daljnje podjele zbog carinskih, trgovinskih i statističkih potreba EU.)
- b) bilo koje druge nomenklature koja se u potpunosti ili djelomično bazira na kombiniranoj nomenklaturi ili uvodi daljnju podjelu KN-a
- c) stopa carine i drugih elementa davanja koje se primjenjuje na robu obuhvaćenu KN-om
- d) preferencijalnih tarifnih mjera sadržanih u ugovorima koje je Zajednica sklopila s pojedinim zemljama ili grupama zemalja, temeljem kojih se osigurava preferencijalni tarifni tretman,
- e) preferencijalnih tarifnih mjera uvedenih jednostrano od Zajednice u odnosu na određene zemlje, grupe zemalja ili teritorije,
- f) autonomnih suspenzija kojima se snižavaju ili ukidaju carine za određenu robu,
- g) drugih tarifnih mjera koje se temelje na zakonodavstvu Zajednice (na primjer, antidampinške i kompenzacijske carine, zaštitne carine, dodatne carine).

Zajednička carinska tarifa sastoji se od nomenklature, koju čine:

- osmeroznamenaste podjele u okviru Kombinirane nomenklature

- daljnja EU podjela (TARIC² podbrojevi), označena devetom i desetom znamenkom tarifne oznake, koja postoji radi provedbe određenih EU mjera

-dodatne oznake kao specifični vid daljnje podjela nomenklature, označene s četiri alfanumerička znaka, koje se koriste za provedbu određenih EU;

-nomenklatura izvoznih subvencija, koju se primjenjuje za potrebe posebnog navođenja poljoprivrednih proizvoda za koje se traži isplata izvozne subvencije, označena četveroznamenkastom dodatnom oznakom.

Pri uvozu robe nepreferencijalnog podrijetla iz trećih zemalja primjenjuju se važeće stope carine prema Zajedničkoj carinskoj tarifi, uključujući konvencionalne stope carine utvrđene Kombiniranom nomenklaturom, autonomne stope carine utvrđene kombiniranom nomenklaturom te carinske kvote primjenjive pri uvozu robe iz zemalja članica Svjetske trgovinske organizacije, također utvrđene u pregovorima između EU i WTO³.

3.3. Zajednička trgovinska politika

Europska unija primjenjuje brojne mjere trgovinske politike čija je svrha zaštita tržišta i domaćih proizvođača od dampinškog i prekomjernog uvoza robe iz zemalja nečlanica a najznačajnije su antidampinške i kompenzacijske carine. Postupak i način za utvrđivanje postojanja dampinškog uvoza, štete koja može biti nanesena domaćoj proizvodnji takvim uvozom, te sam postupak i način uvođenja antidampinške odnosno kompenzacijske carine

²TARIC Integre Communautaire, zajednička EU tarifa, je baza podataka koja sadrži Kombiniranu nomenklaturu (zajedničku carinsku tarifu EU-a). TARIC je višezjezična zajednička baza podataka koja osigurava ujednačenu primjenu u svim državama članicama i daje gospodarskim subjektima pregled svih mjera potrebnih prilikom uvoza odnosno izvoza robe.

³Svjetska trgovinska organizacija (kratica WTO od [engl.](#) World Trade Organization; [franc.](#) Organisation mondiale du commerce; Organización Mundial del Comercio) je [međunarodna organizacija](#) koja predstavlja institucionalni i pravni okvir multilateralnog trgovinskog sustava u područjima [carina](#) i [trgovine](#) robama, uslugama i intelektualnom vlasništvu. Osnovana je i službeno je otpočela s radom [1. siječnja 1995.](#) godine. Sjedište Organizacije je u [Ženevi](#) ([Švicarska](#)), a ukupno broji 161 državu članicu, [Republika Hrvatska](#) je članica WTO od [30. studenog 2000.](#) godine.

propisan je sukladno pravilima GATT-a⁴. Antidampinške i kompenzacijske carine su čestovisoke, zbog čega je za gospodarske subjekte vrlo važna dobra i pravovremena informiranost. Osim antidampinških i kompenzacijskih carina, aktualne su i dodatne carine koje se primjenjuju pri uvozu nekih proizvoda iz Sjedinjenih Američkih Država. Uvedene su kao protumjera SAD-u zbog nepoštivanja obveza u okviru GATT-a u odnosu na uvoz robe podrijetlom iz EU.

Temeljni propisi kojima je regulirana zaštita od dampinškog uvoza je Uredba Vijeća (EZ) 1225/09 od 30. studenog 2009. o zaštiti protiv dampinškog uvoza iz zemalja koje nisu članice Europske zajednice. Sukladno Uredbi Vijeća 1225/09, antidampinšku carinu se može uvesti na svaku robu s dampinškom cijenom koja se uvozi iz trećih zemalja, čije puštanje u slobodni promet uzrokuje štetu ili prijeti uzrokovanjem štete, a u cilju zaštite zajedničkog tržišta, odnosno proizvođača u Europskoj uniji.

Smatra se da je roba dampirana ako je cijena po kojoj se ona izvozi u EU niža od cijene („normalne“ vrijednosti) usporedivog proizvoda po kojoj se on, uz uobičajene trgovačke uvjete, prodaje u zemlji izvoznici radi potrošnje u toj zemlji. Postupak donošenja antidampinške mjere odvija se u četiri osnovne faze: iniciranje postupka, istraga, donošenje privremene mjere i donošenje konačne mjere. Svaka od faza vidljiva je putem TARIC-a, koji slijedom toga svim zainteresiranim osobama pruža punu informaciju o aktivnostima u ovom području, od iniciranja istrage pa sve do postupka revizije ili okončanja primjene mjera. Temeljem članka 5. Uredbe Vijeća 1225/09, svaka fizička ili pravna osoba ili udruženje koje djeluje u ime EU industrije može inicirati postupak za donošenje antidampinške mjere. Postupak se inicira pisanom prijavom, koju se podnosi izravno Komisiji ili putem nadležnog tijela zemlje članice. Nadležno tijelo U Republici Hrvatskoj je Državni ured za trgovinsku politiku. Komisija je dužna o svakom zaprimljenom prigovoru izvijestiti zemlje članice.

U slučaju nedostatnih indicija za pokretanje postupka, Komisija će o tome izvijestiti podnositelja u roku od 45 dana. Ako provedene konzultacije pokažu postojanja značajnih indicija o postojanju dampa, Komisija u roku od 45 dana od zaprimanja prijave pokreće istragu te ako rezultati istrage dokažu stvarno postojanje dampinškog uvoza i štete koja je

⁴Utemeljen 1948. godine, GATT je i međunarodna organizacija (international organization) i multilateralni ugovor čiji je temeljni cilj smanjiti ili ukloniti carine i druge prepreke trgovini te liberalizirati svjetsku trgovinu. Sa sjedištem u Ženevi, GATT je forum za rješavanje međunarodnih trgovinskih sporova održavanjem krugova pregovora. GATT kao sporazum regulira međunarodne trgovinske probleme kao što su kvantitativna ograničenja, antidampinške mjere, izjednačujuće carine, uvozne dažbine, carine (customs duties) i subvencije.

njime uzrokovana, Vijeće na prijedlog Komisije donosi konačnu antidampinšku mjeru. Visina konačne antidampinške carine utvrđuje se prema konačno ustanovljenoj razini dampinga, ali može biti utvrđena u nižem iznosu ako je isti adekvatan za otklanjanje štete nanesene EU industriji. Visina konačne antidampinške carine utvrđuje se u odgovarajućem iznosu za svaki pojedini slučaj, što znači da ponovo može biti različita za različite proizvođače ili izvoznike.

Područje antidampinških i kompenzacijskih mjera je jedno od najdinamičnijih dijelova tarifnog zakonodavstva Europske Unije, pa je 31. prosinca 2012. na snazi je bilo ukupno 102 antidampinške i 10 kompenzacijskih uredbi, a u tijeku je bila 61 istraga.

Tijekom 2012. godine inicirano je 56 novih istraga, od čega:

- 19 novih istraga (6 kompenzacijskih),
- 14 revizija vezano uz prestanak važenja (1 kompenzacijska),
- 5 revizija tijekom perioda važenja (1 kompenzacijska),
- 4 druge revizije,
- 1 revizija vezana uz nove izvoznike,
- 13 istrage vezane uz zaobilaženje mjera

Uvođenje mjera tijekom 2012. godine:

- doneseno je 9 novih privremenih mjera (1 kompenzacijska), u odnosu na 5 zemalja i 7 proizvoda,
- doneseno je 3 nove konačne mjera (0 kompenzacijskih), u odnosu na 2 zemlje i 2 proizvoda,
- Komisija nije prihvatila niti jednu novu obvezu izvoznika,
- 9 revizija vezano uz prestanak važenja (0 kompenzacijskih) završeno je potvrđivanjem antidampinških/kompenzacijskih carina,
- 6 revizija tijekom perioda važenja (0 kompenzacijskih) završeno je potvrđivanjem ili izmjenom antidampinških/kompenzacijskih carina,
- od drugih revizija, 3 istrage su završene potvrđivanjem ili izmjenom antidampinških/kompenzacijskih carina,
- 2 revizije vezane uz nove izvoznike završene su uvođenjem ili izmjenom antidampinških/kompenzacijskih carina,
- 2 istrage vezane uz zaobilaženje mjere završila je proširenjem primjene mjere.

Okončavanje mjera tijekom 2012. godine:

- 9 novih istraga (2 kompenzacijske) završeno je bez donošenja mjere,
- 4 revizije vezano uz prestanak važenja mjere završene su bez produženja važenja mjere,
- 5 revizija tijekom perioda važenja obustavljeno je,
- 1 istraga o zaobilaženju mjere je završena bez proširenja primjene mjere,
- 10 konačnih mjera (0 kompenzacijskih) je prestalo važiti automatski nakon isteka 5-godišnjeg perioda važenja obzirom da nije pokrenuta revizija.

Izvor: www.carina.hr. Antidampinške carine

3.4. Podrijetlo robe

Prilikom uvoza ili izvoza robu često pored ostale dokumentacije prati i dokaz o podrijetlu robe. Predmetni dokazi izdaju se za robu koja udovolji određenim propisanim pravilima podrijetla, te se za istu kod uvoza primjenjuje povlaštena (preferencijalna) stopa carine ili je ista podložna ili izuzeta od primjene određenih mjera trgovinske politike. Podrijetlo robe od izuzetnog je značaja.

Podrijetlorobe dijeli se na:

- povlašteno (preferencijalno) podrijetlo
- nepovlašteno (nepreferencijalno) podrijetlo

Nepovlašteno podrijetlo predstavlja „ekonomsku“ nacionalnost robe tj. roba na temelju nepovlaštenog podrijetla ne stječe nikakav povlaštenu status u vidu ukidanja ili smanjenja carine već je nužno za pravilnu primjenu mnogih mjera (antidampinških i kompenzacijskih carina, uvoznih i izvoznih kvota za određene zemlje, embarga i drugih zabrana ili ograničenja, izvoznih poticaja). Ujedno se koristi i u svrhu vanjskotrgovinske statistike. Kao dokaz nepovlaštenog podrijetla robe izdaje se uvjerenje o podrijetlu koju uobičajeno izdaju trgovinske ili gospodarske komore zemlje izvoznice.

Kod nepovlašteni pravila podrijetla proizvodi mogu steći podrijetlo na jedan od dva načina i to ovisno da li je roba:

- u cijelosti dobivena u zemlji ili
- u slučajevima gdje se roba proizvodi u dvije ili više zemalja, smatra se da potječe iz zemlje u kojoj je prošla "posljednju bitnu gospodarski opravdanu obradu ili preradu u tvrtci opremljenoj u tu svrhu, a što dovodi do novih proizvoda ili predstavlja bitnu fazu proizvodnje".

Općenito smatra se da su proizvodi sa podrijetlom ako su:

- u cijelosti dobiveni
- dostatno obrađeni ili prerađeni proizvodi (uz ispunjenje uvjeta iz Liste prerade ili obrade)
- kumulacija podrijetla

Kao što smo već naveli EU ima sklopljene dvostrane ugovore sa sljedećim državama:

- Europski gospodarski prostor (EAA)

obuhvaća EU, Island, Norvešku i Lihtenštajn. Isti se smatraju jedinstvenim teritorijem sa zajedničkim statusom podrijetla EEA. Isto je regulirano Sporazumom o Europskom gospodarskom prostoru između Europske zajednice i Republike Island, Lihtenštajna i Norveške, Protokol 4 (OJ L 321/2005)

- Pan-Euro-mediteranske zemlje

Paneuropsko-mediteranski sustav kumulacije podrijetla predstavlja proširenje sustava paneuropske kumulacije. Ovaj sustav djeluje između EU i zemalja članica Europskog udruženja slobodne trgovine (Island, Lihtenštajn, Norveška i Švicarska) i Turske, te zemalja potpisnica Deklaracije iz Barcelone (Alžir, Egipat, Izrael, Jordan, Libanon, Maroko, Sirija, Tunis i Palestinska samouprava Zapadne obale i pojasa Gaze). Farski otoci također su pridodani ovom sustavu.

Da bi roba mogla uživati određeni povlašteni tretman (neovisno radi li se o primjeni povlaštene carine ili primjeni određenih mjera trgovinske politike) potrebno je priložiti i dokaz o podrijetlu ili drugi dokaz koji dokazuje da se za robu može primijeniti povlaštena

carina. Trenutno se na robu koja se uvozi u EU iz određenih država mogu primijeniti različiti preferencijalni režimi.

3.5. Carinska vrijednost robe

Carinska vrijednost čini vrijednost robe kada se određuje *ad valorem* carinu na uvoznu robu, tj. vrijednost robe utvrđenu prema carinskim propisima, a služi kao osnova za obračun uvoznih davanja na uvoznu robu. Temeljni propisi koji uređuju carinsku vrijednost su Carinski zakonik Zajednice i Uredba za provedbu Carinskog zakonika Zajednice koji se temelje na Sporazumu o primjeni članka VII Općeg sporazuma o carinama i trgovini iz 1994. Svjetske trgovinske organizacije. Carinska vrijednost jedan je od temeljnih i najvažnijih instituta carinskog sustava.

Kada se primjenjuje načelo *ad valorem* carine, tj. carina prema vrijednosti robe, carinska vrijednost osnovom je za plaćanje carinskih i poreznih davanja, pa će, ako je se ne utvrdi pravilno, izazvati dvojak utjecaj pa uvoznik plaća manje ili više davanja, a carina ubire manje ili više prihoda državi, što uzrokuje nezadovoljavajuću carinsku zaštitu. *Ad valorem* carinske pristojbe znače da se carinu određuje od vrijednosti robe, tj. da je se obračunava na uvoznu ili izvoznu robu u fiksnom postotku od carinske vrijednosti i primjenjuje na zakonom propisane proizvode. *Ad valorem* carina ujedno je najprimjenjiviji način obračuna carine.

Prema načinu obračuna, osim carina po vrijednosti, postoje i specifične carine što se temelje na osobitima mjerilima – količina, težina, volumen, područje, kapacitet, itd. – te kombinirane carine Carinsku vrijednost uvozne robe deklarira uvoznik ili ovlašten carinski otpremnik. Carinsku vrijednost deklarira se na temelju carinske deklaracije, a u propisanim slučajevima i temeljem deklaracije o carinskoj vrijednosti robe kojoj se prilaže račun ili ugovor o kupoprodaji robe, ili neki drugi dokument kakav dokazuje stjecanje. Carinski službenici, mogu zahtijevati i dodatne dokumente i podatke. Dodatnu se dokumentaciju, najčešće, zahtijeva ako se posumnja u istinitost i ispravnost deklarirane vrijednosti.

WTO Sporazum o carinskoj vrijednosti u Hrvatskoj i Europskoj Uniji je u direktnoj primjeni kroz Carinski zakonik Zajednice i Uredbu za provedbu Carinskog zakonika

Zajednice. WTO Sporazum o carinskoj vrijednosti propisuje šest metoda utvrđivanja carinske vrijednosti, s tim da je prva i temeljna metoda transakcijske vrijednosti. U primjeni metoda utvrđivanja carinske vrijednosti nužno je provoditi načelo hijerarhije – ako se carinsku vrijednost ne može utvrditi na temelju prve metode, primjenjuje se drugu, potom treću, i tako redom. Na zahtjev uvoznika, omogućuje zamjenu redoslijeda primjene metode dedukcijske vrijednosti i metode izračunate vrijednosti.

Propisane metode utvrđivanja carinske vrijednosti :

- 1. Metoda transakcijske vrijednosti
- 2. Transakcijska vrijednost istovjetne robe
- 3. Transakcijska vrijednost slične robe
- 4. Dedukcijska (izvedena) vrijednost
- 5. Izračunata metoda
- 6. Alternativna metoda

4. Unos robe u carinsko područje

Unošenje robe u carinsko područje dopušteno je samo preko propisanih graničnih prijelaza koje je odredila Vlada Republike Hrvatske, no u skladu sa međunarodnim ugovorima ili na temelju drugih propisa, dozvoljava se i unošenje robe i izvan graničnih prijelaza. Granične prijelaze, njihovu kategorizaciju u prometu robe i putnika te vrijeme i način prelaska preko državne granice uređuje Uredba o graničnim prijelazima (NN br.79/13). Unošenje robe za koju je obvezan sanitarni, veterinarski te drugi inspekcijski ili posebni nadzor dozvoljeno je samo preko graničnih prijelaza koja su određena za unošenje takve robe. Vlada Republike Hrvatske može odrediti da se unošenje robe obavlja samo preko određenih prijelaza ukoliko je to potrebno zbog sigurnosti, javnog reda ili zaštite zdravlja ljudi i životinja te opće sigurnosti.

4.1. Carinski nadzor

Roba unesena u carinsko područje podliježe mjerama carinskog nadzora i carinskoj provjeri od trenutka njezina unosa i pod takvim je nadzorom sve dok se ne utvrdi njezin status, odnosno dok se ne smjesti u slobodnu zonu ili slobodno skladište, dok se ponovno ne izveze ili uništi.

Predmet carinskog nadzora je roba:

- Za koju je carinskim propisima Europske unije propisan carinski nadzor
- Roba koja je predmet zabrana i ograničenja pri unošenju u područje primjene Zakona ili iznošenja iz njega
- Roba za koju postoji opravdana sumnja da se nalazi u prometnim i prijevoznim sredstvima, uređajima, kontejnerima, spremnicima i ambalažama

Ukoliko se pri provedbi carinskog nadzora utvrdi da je roba bila nezakonito unesena ili je bila predmetom nezakonitog postupanja, carinski ured ima ovlasti poduzeti sve mjere u svrhu osiguranja naplate duga pa i oduzeti robu. O privremenom oduzimanju robe carinski ured mora izdati potvrdu i u određenom roku donijeti rješenje s rokom zadržavanja robe do okončanja postupka obračuna i naplate duga. Carinski ured isto tako može oduzeti robu za koju se utvrdi da nije vlasništvo osobe koja je robom nezakonito postupala.

4.2. Podnošenje robe

Robu koja ulazi u carinsko područje carinarnici podnosi osoba koja je robu unijela na to područje ili osoba koja je preuzela odgovornost za prijevoz robe, izuzev robe koja se nalazi na prijevoznim sredstvima koja samo prolaze teritorijalnim vodama ili zračnim prostorom carinskog područja bez zaustavljanja. Roba se podnosi nadležnom carinskom uredu, odnosno na mjesto koje se odobri i koje odredi nadležni carinski ured. Na zahtjev

deklaranta može se odobrili carinjenje robe i izvan prostora carinskog ureda ako to ne umanjuje učinkovitost carinskog nadzora.

Roba koja se unosi na carinsko područje mora biti obuhvaćena skraćenom deklaracijom koja se podnosi na ulaznoj carinarnici prije unošenja robe u carinsko područje (izuzev robe koja se prevozi prijevoznim sredstvima koja samo prolaze teritorijalnim vodama ili zračnim prostorom carinskog područja). Carinska tijela mogu dopustiti da se skraćena deklaracija podnese drugoj carinarnici, pod uvjetom da ta carinarnica odmah obavijesti ili stavi na raspolaganje elektroničkim putem sve potrebne podatke ulaznoj carinarnici. Umjesto podnošenja skraćene deklaracije, carinska tijela mogu prihvatiti podnošenje obavijesti i pristupa podacima iz skraćene deklaracije u računalnom sustavu gospodarskog subjekta.

4.3. Privremeni smještaj robe

Roba koja je podnesena carinarnici ima status robe u privremenom smještaju od trenutka njenog podnošenja pa sve dok joj se ne odredi carinski dopušteno postupanje ili uporaba. Carinarnica unaprijed utvrđuje uvjete koji moraju biti zadovoljeni kako bi neki prostor bio namijenjen upravo za privremeni smještaj robe, pa tako ako se radi o prostorima stalno odobrenim za smještaj robe, naziva ih se skladištima za privremeni smještaj robe.

Osobe kojima je odobren privremeni smještaj dužne su voditi evidenciju u robi. Posjednici carinskih skladišta vode odvojenu evidenciju za robu u privremenom smještaju i odvojeno drže robu od ostale robe koja je u postupku carinskog skladištenja. Posjednik robe ima za obvezu i polaganje osiguranja za naplatu carinskog duga koji bi mogao nastati sukladno carinskim propisima. Carinski ured može na trošak osobe kojoj je odobren privremeni smještaj robe, ukoliko nisu poštovani rokovi, robu prenijeti na mjesto pod svojim nadzorom, prodati ili uništiti robu. (čl.18. Pravilnika o privremenom smještaju robe i skraćenoj deklaraciji)

Prilog 2.

Skraćena deklaracija za privremeni smještaj

Skraćena deklaracija za privremeni smještaj			
2. Podnositelj / Zastupnik		EORI broj:	
3. Stavke		1. Obrasci	
		A. CARINSKI URED	
4. Oznaka i nacionalnost prijevoznog sredstva		5. Prijevoznik	
		Br.	
6. Otpremni ured		7. Ostalo	
8. Mjesto i država utovara		9. Broj pakiranja	10. Ukupna bruto masa (kg)
11. Roba je smještena u:		12. Šifra prethodne isprave	13. Broj prethodne isprave
14. Osiguranje		15. Sistemski broj	
16. Rbr. stavke		ZADUŽENJE	
		B. RAZDUŽENJE	
17. Pakiranja i opis robe	18. Bruto masa (kg)	a) Broj isprave kojom se razdužuje stavka	b) Bruto masa (kg)
	19. Br. pakiranja		
20. Primatelj		EORI br.	
		C. Napomene	
21. Podnesene isprave/potvrde, dozvole		22. Broj iz evidencije korisnika	
16. Rbr. stavke		ZADUŽENJE	
		B. RAZDUŽENJE	
17. Pakiranja i opis robe	18. Bruto masa (kg)	a) Broj isprave kojom se razdužuje stavka	b) Bruto masa (kg)
	19. Br. pakiranja		
20. Primatelj		C. Napomene	
21. Podnesene isprave/potvrde, dozvole		22. Broj iz evidencije korisnika	
D. Rok privremenog smještaja (zadnji dan):		23. Mjesto i datum	
Pregledao carinski službenik:		Ime, prezime i potpis podnositelja	

Prilog 3.

Popis stavki skraćene deklaracije za privremeni smještaj

2. Podnositelj / Zastupnik		EORI broj:		1. Obrasci	A. CARINSKI URED
				 PSSD	
16. Rbr. stavke	ZADUŽENJE	B. RAZDUŽENJE			
17. Pakiranja i opis robe		18. Bruto masa (kg)	a) Broj isprave kojom se razdužuje stavka	b) Bruto masa (kg)	
		19. Br. pakiranja			
20. Primatelj		C. Napomene			
21. Podnesene isprave/potvrde, dozvole		22. Broj iz evidencije korisnika			
16. Rbr. stavke	ZADUŽENJE	B. RAZDUŽENJE			
17. Pakiranja i opis robe		18. Bruto masa (kg)	a) Broj isprave kojom se razdužuje stavka	b) Bruto masa (kg)	
		19. Br. pakiranja			
20. Primatelj		C. Napomene			
21. Podnesene isprave/potvrde, dozvole		22. Broj iz evidencije korisnika			
16. Rbr. stavke	ZADUŽENJE	B. RAZDUŽENJE			
17. Pakiranja i opis robe		18. Bruto masa (kg)	a) Broj isprave kojom se razdužuje stavka	b) Bruto masa (kg)	
		19. Br. pakiranja			
20. Primatelj		C. Napomene			
21. Podnesene isprave/potvrde, dozvole		22. Broj iz evidencije korisnika			
16. Rbr. stavke	ZADUŽENJE	B. RAZDUŽENJE			
17. Pakiranja i opis robe		18. Bruto masa (kg)	a) Broj isprave kojom se razdužuje stavka	b) Bruto masa (kg)	
		19. Br. pakiranja			
20. Primatelj		C. Napomene			
21. Podnesene isprave/potvrde, dozvole		22. Broj iz evidencije korisnika			

5. Carinski dopušteno postupanje ili uporaba robe

Za svu robu koja nije roba Zajednice a unesena je u carinsko područje Republike Hrvatske mora se na propisan način odrediti carinski dopušteno postupanje ili uporaba, neovisno o vrsti, podrijetlu ili količini robe. U carinsko dopušteno postupanje ili uporabu robe tako ubrajamo sljedeće postupke:

- Stavljanje robe u carinski postupak
- Unos robe u slobodnu zonu ili slobodno skladište
- Ponovni izvoz, uništenje i ustupanje

5.1. Stavljanje robe u carinski postupak

Roba koja je unesena u carinsko područje pod carinskim je nadzorom i za nju se mora na propisani način odrediti neki od carinski dopuštenih postupanja ili uporaba. Najčešći oblik određivanja carinski dopuštenog postupanja ili uporabe robe upravo je stavljanje robe u neke od carinskih postupaka. Prvi carinski postupak u koji se roba stavlja je postupak provoza a zatim roba prolazi postupak puštanja u slobodan promet, odnosno jedan od postupaka sa gospodarskim učinkom koji ću opisati u nastavku rada.

Za svu robu koja se stavlja u carinski postupak podnosi se deklaracija i to na sljedeće načine:

- pisano
- elektroničkom razmjenom podataka ako je to predviđeno odredbama koje su propisane u skladu s postupkom Odbora ili ako uporabu takvih sredstava odobre carinska tijela
- putem redovitog postupka deklariranja ili nekim drugim radnjama kojima posjednik robe iskazuje svoju želju stavljanja robe u carinski postupak, kad je takva mogućnost predviđena pravilima donesenim u skladu s postupkom Odbora.

Shema br. 3

ELEKTRONIČKA RAZMJENA PODATAKA

POSTUPA SE KAO KOD PISANE
CARINSKE DEKLARACIJE

DOUNSKA DEKLARACIJA-MOŽE BITI
OPĆA, PERIODIČNA I
REKAPITULACIJSKA

Izvor: Tonka Jokić, Zagreb 2007

5.2. Unos robe u slobodnu zonu ili slobodno skladište

Slobodna zona i slobodno skladište su dijelovi carinskog područja ili prostori smješteni u tom području koji su odijeljeni od ostalog carinskog područja. Države članice određuju prostor koji će se označiti kao slobodna zona ili osnivaju slobodna skladišta. Carinska imaju ovlasti za pregledavanje robe koja ulazi u slobodnu zonu ili slobodno skladište, izlazi iz te zone ili skladišta, ili se zadržava u zoni, odnosno skladištu.

U slobodnu zonu ili slobodno skladište može se smjestiti i roba Zajednice i roba koja nije roba Zajednice, no carinska tijela mogu zahtijevati da roba koja predstavlja opasnost ili koja može oštetiti drugu robu bude smještena u prostorima namijenjenim isključivo za takvu vrstu robe. Roba koja ulazi u slobodnu zonu ili slobodno skladište ne treba se prijaviti carinskim tijelima niti se za nju treba podnositi carinska deklaracija osim u sljedećim slučajevima:

(a) je roba stavljena u carinski postupak koji je završen trenutkom ulaska robe u slobodnu zonu ili slobodno skladište; međutim, ako taj carinski postupak dopušta izuzimanje od obveze podnošenje robe, podnošenje robe nije potrebno

(b) je roba stavljena u slobodnu zonu ili slobodno skladište na temelju odluke o odobravanju povrata ili otpusta uvoznih carina

(c) se na tu robu primjenjuju mjere iz članka 166. (na robu Zajednice za koju je to predviđeno posebnim zakonodavstvom Zajednice, na osnovi njezina smještaja u slobodnu zonu ili slobodno skladište, primjenjuju se mjere koje bi se obično primijenile pri izvozu takve robe.)

(d) roba ulazi u slobodnu zonu ili slobodno skladište izravno iz područja izvan carinskog područja Zajednice.

Carinska tijela mogu zahtijevati da se roba koja podliježe plaćanju izvoznih carina ili primjeni drugih odredbi koje se odnose na izvoz prijavi carinarnici, također i potvrđuju status robe koja je smještena u slobodnoj zoni ili slobodnom skladištu kao robe iz Zajednice ili robe koja nije iz Zajednice. Sve osobe koje u slobodnoj zoni ili u slobodnom skladištu obavljaju djelatnost skladištenja, dorade ili prerade, prodaje ili kupnje robe moraju voditi evidenciju robe. Evidencije robe moraju omogućiti carinskim tijelima prepoznavanje robe i praćenje njezina kretanja.

5.3. Ponovni izvoz, uništenje i ustupanje

Roba koja nije roba Zajednice može biti ponovno izvezena iz carinskog područja Zajednice, uništena ili ustupljena u korist državne riznice ako nacionalno zakonodavstvo sadrži odredbu u tom smislu. Ponovni izvoz uključuje primjenu formalnosti propisanih za robu koja napušta carinsko područje Zajednice, uključujući primjenu mjera trgovinske politike. Slučajevi u kojima se roba koja nije roba Zajednice može staviti u suspenzivni postupak s namjerom da se pri izvozu ne primjenjuju mjere trgovinske politike mogu se odrediti u skladu s postupkom Odbora. Carinska tijela zabranjuju ponovni izvoz ako to predviđaju formalnosti ili određene mjere. Ako je roba, koja je stavljena u gospodarski carinski postupak za vrijeme dok se nalazi na carinskome području Zajednice, namijenjena ponovnom izvozu, podnosi se carinska deklaracija. Uništenje ili ustupanje ne smiju prouzročiti nikakav trošak za državnu riznicu.

6. Carinski postupci

Carinski postupak definiran je Uredbom Vijeća (EEZ) br. 2913/92 od 12. listopada 1992. o Carinskom zakoniku Zajednice u članku 4. Točki 16. kao postupak koji određuje:

- puštanje robe u slobodan promet
- provoz robe
- carinsko skladištenje robe
- unutarinja proizvodnja
- prerada pod carinskim nadzorom
- privremeni uvoz robe
- vanjska proizvodnja
- izvoz robe

6.1. Puštanje robe u slobodan promet

Danom ulaska Republike Hrvatske u Europsku uniju, teritorij Republike Hrvatske u carinskom smislu postalo je područje carinske unije. Svi carinski propisi Europske Zajednice primjenjuju se i na području Republike Hrvatske. Ti propisi su Uredba vijeća (EEZ) br. 2913/92 od 12.10.1992. kojom je uspostavljen Carinski zakonik Zajednice, te Uredba komisije (EEZ) br. 2454/93 od 02.07.1993. koja predstavlja Uredbu za provedbu carinskog zakonika Zajednice.

Roba Zajednice kojom trguju osobe iz RH i osobe iz drugih zemalja EU nisu predmet carinskog nadzora niti se na nju primjenjuju carinski postupci pa stoga nema ni naplate carine. Međutim ako se između pravnih osoba unutar EU zemalja trguje robom koja nema carinski status robe Zajednice (tj. stranom robom) ista se nalazi pod carinskim nadzorom i za nju se obvezno podnosi deklaracija za puštanje u slobodan promet te plaćaju uvozna davanja

Isto tako, za robu iz trećih zemalja (BiH, Republika Srbija, Republika Kosovo, Republika Makedonija, Narodna Republika Kina, Japan, itd.) koja se uvozi na teritorij Zajednice i pušta u slobodan promet plaća se carina sukladno propisima Zajednice. Dakle, ako se, npr. na teritoriju Zajednice u slobodan promet pušta roba koja je uvezena iz Kine ona se mora uvezno ocariniti, odnosno na navedenu robu plaćaju se uvezna carinska davanja sukladno carinskim propisima Zajednice.

Što se tiče uloge carinskog otpremnika treba istaknuti da sukladno uvjetima iz Carinskog zakonika Zajednice svaka osoba može imenovati zastupnika koji za nju pri carinskim tijelima obavlja radnje i formalnosti predviđene carinskim propisima. Dakle i nadalje za obavljanje carinskih formalnosti moći će se koristiti usluge ovlaštenih otpremnika.

U svim carinskim postupcima od 01. 07. 2013. pravne i fizičke osobe moraju imati EORI broj. Postupak dodjele EORI brojeva započeo je 01. 02. 2013. Pravo na EORI broj stječe se podnošenjem Zahtjeva za dodjelu EORI broja mjesno nadležnoj carinarnici prema sjedištu vaše tvrtke u RH

6.2. Provozni postupak

Provozni postupak je carinski postupak koji omogućava kretanje robe koja nema carinski status robe Zajednice od jedne do druge točke unutar carinskog područja Zajednice. Roba koja je unesena u carinsko područje Zajednice podliježe carinskom nadzoru od trenutka njezina unosa i ostaje pod carinskim nadzorom sve dok je to potrebno. Svaka osoba koja preuzme odgovornost za prijevoz robe nakon što roba uđe u carinsko područje Zajednice bit će odgovorna za predaju robe određenom carinskom uredu.

Jedna provozna deklaracija uključuje pošiljku od jednog otpremnog do jednog odredišnog carinskog ureda. Jedno prijevozno sredstvo se može upotrijebiti za istovar u više odredišnih carinskih ureda. Da bi se roba pustila u provoz glavni obveznik je dužan položiti jamstvo koje je dostatno za osiguranje duga koji može nastati.

Roba se ne može pustiti u postupak provoza dok nije osigurana njena istovjetnost. Istovjetnost robe se osigurava stavljanjem carinske plombe ili dovoljno preciznim opisom

robe u carinskoj deklaraciji, uz odobrenje carinskog ureda. Postupak provoza smatra se završenim, a obveze glavnog obveznika ispunjenima kada se roba, propisane isprave i potrebni podaci podnesu odredišnom carinskom uredu.

Za robu koja se namjerava unijeti u carinsko područje Zajednice ili iznijeti iz njega obvezno se podnose sigurnosne deklaracije: ulazna skraćena deklaracija (ENS) ili izlazna skraćena deklaracija (EXS). Sigurnosne deklaracije mogu se podnijeti samostalno ili zajedno s carinskim podacima uporabom NCTS sustava.

6.3. Izvozni carinski postupak

Roba koja napušta carinsko područje Zajednice, obuhvaćena je carinskom deklaracijom ili, u slučaju da se carinska deklaracija ne zahtijeva, skraćenom deklaracijom. U slučaju kada se roba koja napušta carinsko područje dodijeli carinski dopušteno postupanje ili uporaba za koju se zahtijeva carinska deklaracija sukladno carinskim propisima, ta se carinska deklaracija podnosi izveznoj carinarnici prije iznošenja robe iz carinskog područja, a slučaju kada je izvezna carinarnica različita od izlazne carinarnice, izvezna carinarnica odmah obavještava ili stavlja na raspolaganje elektroničkim putem sve potrebne podatke izveznoj carinarnici.

Skraćenu deklaraciju podnosi:

- osoba koja iznosi robu ili koja preuzima odgovornost za prijevoz robe iz carinskog područja
- svaka osoba koja može podnijeti ili daje na podnošenje predmetnu robu nadležnom carinskom tijelu
- predstavnik jedne od osoba iz prethodnih točaka

Roba koja napušta carinsko područje može biti predmetom pregleda carinskih tijela i napušta navedeno područje putem tamo gdje je to prikladno, koji odrede carinska tijela i u skladu s propisima donesenim od strane tih tijela. (UREDBA VIJEĆA (EEZ) br. 2913/92 od 12. listopada 1992. o Carinskom zakoniku Zajednice)

Europska unija razvila je Sustav kontrole izvoza izvorno nazvan Export Control System (ECS) u okviru kojeg su sve carinske službe zemalja članica Zajednice međusobno povezane u zajedničku mrežu kako bi se osiguralo učinkovito upravljanje izvoznim sustavom i omogućila automatizacija izvoznog postupka, povećala učinkovitosti suzbijanja carinskih prijevara te doprinijelo ubrzanju protoka roba i povećanju sigurnosti opskrbnih lanaca.

Također, prema sigurnosno-zaštitnim odredbama Europske unije, izvoznici koji namjeravaju iznijeti/izvesti neku robu iz carinskog područja Unije, dužni su nadležnoj carinarnici poslati prethodnu sigurnosnu najavu u propisanim rokovima koji su prvenstveno ovisni o vrsti rabljenoga prijevoznog sredstva. Ta prethodna najava naziva se izlazna skraćena sigurnosna deklaracija.

Gospodarski subjekti moraju razviti vlastite aplikacije i IT sustave kompatibilne s ECS-om, te se povezati s Informacijskim sustavom Carinske uprave na način koji omogućuje slanje elektroničkih poruka propisanog oblika i sadržaja.

7. Carinski postupci s gospodarskim učinkom

Carinski postupci s gospodarskim učinkom su carinski postupci koji pružaju određene mogućnosti korištenja strane robe u RH bez plaćanja uvoznih davanja pod uvjetom korištenja u propisane svrhe odnosno korištenja domaće robe u proizvodnji u inozemstvu kako bi se u slučaju uvoza dobivenih proizvoda ista mogla osloboditi uvoznih davanja na dio domaće robe sadržane u tom postupku.

7.1. Postupak carinskog skladištenja

Carinsko skladištenje je carinski postupak kojim se uvezena roba iz trećih zemalja, odnosno roba koja nema status robe Zajednice, stavlja u javno ili privatno carinsko skladište koje se nalazi na carinskom području Europske Unije. Za postupak carinskog skladištenja korisnik mora podnijeti zahtjev i dobiti odobrenje. Posjednik carinskog skladišta odgovoran je da se roba za vrijeme dok je smještena u carinskom skladištu ne uzima ispod carinskog nadzora, za ispunjenje obveza koje proizlaze iz skladištenja robe koja je obuhvaćena postupkom carinskog skladištenja i za ispunjavanje posebnih uvjeta navedenih u odobrenju. Osoba imenovana od carinskih tijela, dužna je voditi evidenciju o robi koja se nalazi u postupku carinskog skladištenja, no evidencija nije potrebna ako skladište vode carinska tijela. Držanje robe u postupku carinskog skladištenja nije vremenski nije ograničeno ali u iznimnim slučajevima, carinska tijela mogu odrediti rok u kojemu korisnik mora za robu odrediti novi carinski dopušteni postupak ili uporabu.

7.2. Postupak unutarnje proizvodnje

Unutarnja proizvodnja je carinski postupak, kod kojega se dozvoljava uporaba robe koja nema status robe Zajednice u carinskom području na način da se nad tom robom provode odgovarajuće proizvodne radnje pod uvjetom da će dobiveni proizvodi nakon tih proizvodnih radnji biti izvezeni s carinskog područja Europske Unije.

Pod proizvodnim radnjama podrazumijevaju se radnje obrade i prerade. Postupak unutarnje proizvodnje može se odobriti na dva načina i to u okviru sustava odgode ili u okviru sustava povrata. Razlika između dva sustava je u plaćanju, odnosno neplaćanje duga za robu koja se stavlja u postupak unutarnje proizvodnje. Kod sustava odgode ne plaćaju se uvozna davanja u trenutku stavljanja robe u postupak, a isto tako takva obveza neće niti nastati ukoliko se dobiveni proizvodi ponovno izvezu iz Europske Unije. Kod sustava povrata, u

trenutku stavljanja robe u postupak, obračunavaju se uvozna davanja, isto kao da se roba pušta u slobodan promet, a koja će biti vraćena kada i ako se dobiveni proizvodi ponovno izvezu iz carinskog područja Europske Unije. Korištenje postupka unutarnje proizvodnje uvjetovano je odobrenjem carinske službe. Postupak se isključivo može odobriti osobi koja ima poslovni nastan na području Europske Unije. Zahtjev za uporabu postupka unutarnje proizvodnje podnosi se Službi za robno granične procedure nadležnoj prema mjestu gdje će se obavljati proizvodne radnje.

7.3. Postupak vanjske proizvodnje

Vanjska proizvodnja je carinski postupak koji omogućava privremeni izvoz domaće robe, robe koja ima status robe Zajednice u treće zemlje, a radi obavljanja proizvodnih radnji na privremeno izvezenoj robi pod uvjetom da se proizvodi dobiveni tim proizvodnim radnjama – dobiveni proizvodi, ponovno uvezu na carinsko područje Europske unije. Pod proizvodnim radnjama smatraju se radnje obrade, dorade, prerade ili popravka. Vanjska proizvodnja je postupak s gospodarskim učinkom te je njegovo korištenje uvjetovano izdavanjem odobrenja od nadležnog carinskog tijela temeljem zahtjeva osobe koja organizira provođenje proizvodnih radnji u trećim zemljama.

Ovisno o vrsti proizvodnih radnji koje su obavljene na privremeno izvezenoj robi u inozemstvu obračunava se i carinski dug prilikom povrata robe sa vanjske proizvodnje. Obračun duga vrši se na način da se izračuna svota uvozne carine na dobivene proizvode, koji se nakon postupka vanjske proizvodnje, puštaju u slobodan promet, i od tako izračunatog iznosa se odbije svota uvozne carine koja bi se obračunala na domaću robu koja je bila izvezena u postupku vanjske proizvodnje. Jednostavnije rečeno, carinski dug obračunava se samo na onaj dio dobivenog proizvoda, koji ne obuhvaća privremeno izvezenu domaću robu.

7.4. Postupak prerade pod carinskim nadzorom

Prerada pod carinskim nadzorom je carinski postupak kojim se dopušta uporaba robe koja nije roba Zajednice na carinskom području Zajednice u radnjama u kojima se mijenja njihova priroda ili stanje, a da pritom ne podliježu plaćanju uvoznih carina ili mjera trgovinske politike, te se dopušta puštanje u slobodni promet proizvoda koji su rezultat takvih radnji uz obračun uvozne carine koja je za njih propisana.

Prerada pod carinskim nadzorom je carinski postupak s gospodarskim učinkom i za njega korisnik postupka mora podnijeti zahtjev i dobiti odobrenje. Drugim riječima, temeljem odobrenja nadležnog carinskog tijela, odobrava se uvoz neke robe koja se prerađuje u nove proizvode, koji se smatraju prerađenim proizvodima i koji se puštaju u slobodan promet propisanoj po stopi za njih, a ne po stopi za robu iz koje su oni u postupku prerade pod carinskim nadzorom dobiveni. Može se usporediti postupak unutarnje proizvodnje i prerade pod carinskim nadzorom u smislu stavljanja strane robe u postupak prerade pod carinskom kontrolom, ali za postupak prerade pod carinskim nadzorom ne postoji obveza ponovnog izvoza prerađenih proizvoda. U hrvatskoj praksi ovaj postupak se gotovo i ne koristi.

7.5. Postupak privremenog uvoza

Privremeni uvoz robe je carinski postupak u kojem se može u carinskom području Zajednice dopustiti uporaba robe koja nije roba Zajednice, s potpunim ili djelomičnim oslobođenjem od uvoznih carina i izuzećem od mjera trgovinske politike, a koja je namijenjena ponovnom izvozu u nepromijenjenom stanju, osim uobičajenog umanjenja vrijednosti nastalog uporabom te robe. Privremeni uvoz je postupak s gospodarskim učinkom te je uvjetovan izdavanjem odobrenja od strane nadležnog carinskog tijela temeljem zahtjeva korisnika.

Roba stavljena u postupak privremenog uvoza nalazi se pod carinskim nadzorom cijelo vrijeme trajanja odobrenog postupka, a najduže 24 mjeseci, što je ujedno i rok za

ponovni izvoz privremeno uvezene robe. Vanjska proizvodnja je carinski postupak koji omogućava privremeni izvoz domaće robe, robe koja ima status robe Zajednice u treće zemlje, a radi obavljanja proizvodnih radnji na privremeno izvezenoj robi pod uvjetom da se proizvodi dobiveni tim proizvodnim radnjama – dobiveni proizvodi, ponovno uvezu na carinsko područje Europske unije.

Pod proizvodnim radnjama smatraju se radnje obrade, dorade, prerade ili popravka. Vanjska proizvodnja je postupak s gospodarskim učinkom te je njegovo korištenje uvjetovano izdavanjem odobrenja od nadležnog carinskog tijela temeljem zahtjeva osobe koja organizira provođenje proizvodnih radnji u trećim zemljama. Ovisno o vrsti proizvodnih radnji koje su obavljene na privremeno izvezenoj robi u inozemstvu obračunava se i carinski dug prilikom povrata robe sa vanjske proizvodnje.

Obračun duga vrši se na način da se izračuna svota uvozne carine na dobivene proizvode, koji se nakon postupka vanjske proizvodnje, puštaju u slobodan promet, i od tako izračunatog iznosa se odbije svota uvozne carine koja bi se obračunala na domaću robu koja je bila izvezena u postupku vanjske proizvodnje. Jednostavnije rečeno, carinski dug obračunava se samo na onaj dio dobivenog proizvoda, koji ne obuhvaća privremeno izvezenu domaću robu

8. Carinski dug

Carinski dug znači obveza određene osobe da za određenu robu plati iznos uvoznih carina (uvozni carinski dug) ili izvoznih carina (izvozni carinski dug), prema važećim propisima Zajednice. (Uredba VIjeća (EEZ) br. 2913/92 od 12. listopada 1992. o Carinskom zakoniku Zajednice, članak 4., točka 6.)

Carinski dug iznos je carinskih dražbina koje se sastoje od carinske osnovice i propisanih carinskih stopa utvrđenih carinskom tarifom ali i druge dražbine kao što su takse i PDV. Carinski se dug, u pravilu, plaća prije preuzimanja robe, međutim robu je moguće preuzeti i prije plaćanja duga ukoliko se carini podnesu garancije ili jamstva (bankarska carinska garancija koja se podnosi Upravi).

Carinski dug dijeli se na:

- Osiguranje za namirenje carinskog duga

Ako carinska tijela u skladu s carinskim propisima zahtijevaju polaganje osiguranja kako bi se osigurala naplata carinskog duga, takvo osiguranje daje osoba koja je odgovorna ili koja bi mogla postati odgovorna za taj dug. Za jedan carinski dug, carinska tijela zahtijevaju polaganje samo jednog osiguranja. Carinska tijela mogu odobriti i da umjesto osobe od koje se traži davanje osiguranja, osiguranje položi treća osoba. Ako je osoba koja je dužnik ili koja može postati dužnik javno tijelo, osiguranje se ne zahtijeva. Osiguranje se može dati polaganjem gotovine ili jamstvom.

- Nastanak carinskog duga

Uvozni carinski dug nastaje puštanjem u slobodni promet robe koja podliježe plaćanju uvoznih carina ili stavljanjem takve robe u postupak privremenog uvoza s djelomičnim oslobođenjem od uvoznih carina. Carinski dug nastaje u trenutku prihvaćanja carinske deklaracije.

- Naplata iznosa carinskog duga

Carinski dug obračunavaju carinska tijela nakon što dobiju sve potrebne podatke i proknjižuju ih u računovodstvenim evidencijama.

- Gašenje carinskog duga

Carinski dug gasi se:

- Plaćanjem iznosa carinskog duga
- Poništenjem carinskog duga
- Nastupanjem zastare
- Za robu deklariranu za carinski postupak u kojem nastaje obveza plaćanja carine ako je:

1. Deklaracija poništena
2. Roba zadržana i istovremeno ili naknadno oduzeta, uništena ili ustupljena u korist države ili je uništena i nepovratno izgubljena zbog njene vrste ili djelovanja više s

- ako je roba za koju je carinski dug nastao zadržana zbog nezakonitog unosa i istodobno ili naknadno oduzeta
- Povrat i otpust carine

Prema članku 235. Uredbe Vijeća (EEZ) br.2913/92 o Carinskom zakoniku Zajednice povrat znači potpuno ili djelomično refundiranje uvoznih ili izvoznih carina koje su bile plaćene, dok otpust znači odluka o odustajanju od naplate cijelog ili dijela iznosa carinskog duga ili odluka kojom se utvrđuje neosnovanost knjiženja cijelog ili dijela iznosa uvozne ili izvozne carine koja nije bila plaćena.

Povrat ili otpust uvoznih carina odobrava se ako roba nije bila upotrebljavana, (osim ako je takva početna uporaba bila nužna) te ako je roba izvezena iz carinskog područja Zajednice. Na zahtjev stranke, carinska tijela dopuštaju da se roba uništi ili da se radi ponovnog izvoza stavi u postupak vanjskog provoza ili postupak carinskog skladištenja ili u slobodnu zonu ili slobodno skladište umjesto da bude izvezena. Za potrebe stavljanja robe u jedan od carinski dopuštenih postupaka ili uporaba koji je predviđen prethodnim podstavkom smatrat će se da roba ima status robe koja nije roba Zajednice. (Uredba Vijeća (EEZ) br.2913/92 o Carinskom zakoniku Zajednice, čl.238)

9. Putnički i robni promet preko neumskog koridora

Neumski koridor dio je područja Bosne i Hercegovine u području Neuma kojim su na najkraći način prometno povezani razdvojeni dijelovi Hrvatske. Na oba kraja prometnice koja prelazi preko Neuma, dugačke 9,2 kilometra, nalaze se granični prijelazi za međunarodni putnički promet, Klek – Neum I i Zaton Doli – Neum II. Robe koje se kreću preko vanjske granice EU predmet su mjera carinskog i sigurnosnog nadzora pa se te mjere primjenjuju i na robe koje se preko Neuma prevoze prema području Dubrovnika i one koje se iz područja Dubrovnika prevoze prema ostatku Republike Hrvatske, odnosno Europske unije.

Neumskim koridorom prolaze strani i hrvatski državljani i robe koje se kreću preko područja Republike Hrvatske u skladu sa odredbama carinskih propisa Europske unije.

Državljeni zemalja članica EU i državljani Švicarske, Lihtenštajna, Norveške i Islanda prolaze uobičajenu kontrolu carinskih službi dok se nad državljanima zemalja nečlanica provodi granična kontrola u skladu sa zakonodavstvom EU (to podrazumijeva unošenje ulaznog i izlaznog štambilja prilikom prelaska Neumskog koridora).

Dopušten je provoz svih vrsta roba, namijenjenih osobnim i komercijalnim potrebama pravnih i fizičkih osoba, osim živih životinja (što ne obuhvaća kućne ljubimce u pratnji vlasnika).

Roba koja nema carinski status robe Zajednice nalazi se pod carinskim nadzorom pa se takva roba kreće preko područja Nema uz primjenu carinskog postupka vanjskog provoza (T1) i NCTS aplikacije. Prilikom stavljanja u postupak provoza glavni obveznik je dužan uz propisane carinske podatke podnijeti setove sigurnosnih podataka namijenjenih provoznim ispostavama Klek i Zaton Doli (koristeći NCTS aplikaciju). Kada se roba Zajednice kreće između dvije točke u RH (EU) prelazeći pri tome preko područja Nema, ista je predmet mjera carinskog i sigurnosnog nadzora i može se kretati: uporabom postupka unutarnjeg provoza T2 (pri čemu deklaracija mora sadržavati carinske i sigurnosne podatke), ilipračena ispravom T2L i skraćenim sigurnosnim deklaracijama (ISD i USD).

Komercijalne pošiljke roba Zajednice čija vrijednost NE prelazi 10.000 € po prijevoznom sredstvu temeljem izuzeća dogovorenih tijekom pregovora i temeljem Ugovora o pristupanju Republike Hrvatske Europskoj uniji roba koja se kreće preko Neuma i čija vrijednost ne prelazi 10.000€ oslobođena je obveze podnošenja sigurnosnih skraćenih deklaracija. Kako bi se sačuvao carinski status robe Zajednice, robu obvezno prati papirna isprava kojom se dokazuje carinski status robe Zajednice (tzv. T2L isprava) u papirnom obliku. Isprava može biti u obliku računa ili bilo koje druge komercijalne ili prijevozne isprave, primjerka 4 JCD-a, itd. Isprava mora, minimalno, sadržavati sljedeće podatke: puni naziv i adresu pošiljatelja ili predmetne osobe, ako ona nije pošiljatelj, broj i vrstu, oznake i referentne brojeve pakiranja, opis robe, bruto masu u kilogramima, te (po potrebi) broj kontejnera i vrijednost robe. Pošiljatelj je dužan na ispravu upisati vidljivu i jasnu oznaku „T2L“ te istu svojeručno potpisati i ovjeriti pečatom (čime daje izjavu da se radi o robi Zajednice). Za potrebe carinskih evidencija pošiljatelj/prijevoznik je dužan pripremiti 1 primjerak T2L isprave. Prijevoznik će robu i T2L ispravu podnijeti carinskom uredu preko kojega roba privremeno napušta carinsko područje RH (EU). Carinski službenik će

evidentirati pošiljku, odrediti rok prelaska područja Neuma, plombirati robu ako se radi o proizvodima životinjskog podrijetla, upisati broj i oznake plombi na ispravu T2L te pustiti robu da istupi. Rok za prelazak preko Neuma bit će ograničen odlukom izlaznog carinskog ureda. Nakon prelaska preko Neuma prijevoznik je dužan podnijeti T2L ispravu i robu carinskom uredu preko kojega ponovno ulazi u RH (EU). Carinik će provjeriti plombe (ako ih ima), isprave i robu (ako ocjeni potrebnim) te zadržati T2L ispravu i time pustiti robu u slobodan promet. (www.carina.hr)

Ako vrijednost robe u jednom prijevoznom sredstvu prelazi 10.000€, a roba nije po svojoj vrsti ili namjeni izuzeta obveze podnošenja sigurnosnih skraćениh deklaracija (u nastavku: navedene robe), pored T2L isprave (i robe), prijevoznik (ili osoba koju on ovlasti) je dužan carinskom uredu preko kojega roba napušta carinsko područje RH, podnijeti izlaznu skraćenu deklaraciju (ISD) odnosno njezin MRN broj kao dokaz da je podnesena. Carinski ured će temeljem podnesene ISD i njenog MRN broja provesti propisane sigurnosne provjere te potom provesti propisanu carinsku proceduru (gore opisanu i utemeljenu na T2L ispravi). Nakon završetka carinskih i sigurnosnih provjera predati će ovjereni primjerak T2L isprave podnositelju te pustiti robu da iziđe iz zemlje. Nakon prelaska preko područja Neuma u propisanom roku, prijevoznik će robu, ovjerenu T2L ispravu i MRN broj ulazne skraćene deklaracije podnijeti carinskom uredu na mjestu ponovnog ulaska robe u carinsko područje RH. Ulaznu skraćenu deklaraciju (USD) prethodno podnosi prijevoznik ili osoba koju je ovlastio uporabom aplikacije ICS. Carinski ured ponovnog ulaza će temeljem dostavljenog MRN broja i T2L isprave provesti sigurnosnu i carinsku proceduru (obvezno provjeriti plombe ako su postavljene) te zadržati T2L ispravu i time pustiti robu u slobodan promet. (www.carina.hr)

10. Zaključak

Ciljevi carina su zaštita te razvoj domaće proizvodnje, pa se stoga carinski sustav Republike Hrvatske morao kroz povijest dopunjavati, mijenjati i usavršavati. Ulaskom Republike Hrvatske u Europsku uniju, područje Republike Hrvatske postalo je dio jedinstvenog carinskog područja Unije čime je došlo do mnogih promjena koje se tiču carinskog sustava, pa se tako carinski sustav Republike Hrvatske morao uskladiti sa carinskim sustavom Unije. Najznačajnija promjena svakako je ukidanje carinskog nadzora nad unosom robe između Republike Hrvatske i ostalih zemalja članica, pa se tako robna razmjena između osoba u zemljama članicama više ne smatra uvozom i nije predmet carinskih procedura i nadzora. Zemljama članicama omogućeno je slobodno kretanje roba, usluga, ljudi i kapitala unutar granica Unije što otvara brojne mogućnosti i izazove u području poslovanja na velikom tržištu Unije. Republika Hrvatska preuzela je zajedničku carinsku tarifu, preferencijalne trgovinske aranžmane Europske Unije sa zemljama Mediterana, postala sudionicom zajedničke trgovinske politike, te postala dijelom sustava trgovinskih zaštitnih mjera. Promjene koje su se dogodile ulaskom u Uniju, također su vezane i za ustroj carinske službe i nadzor u slobodnim zonama gdje carinski službenici imaju za zadatak sprečavanje prijevara vezanih uz krivotvoritve, lažne prijave PDV-a, utaje rošarina, suzbijanje nezakonite trgovine ljudima, drogom, oružjem i pornografijom koji su danas važni čimbenici organiziranog kriminala i terorizma.

Dakako da su se uz brojne prednosti, pojavili i neki nedostaci i izazovi poput gubitka prihoda za državni proračun, rizik pogoršanja poslovanja za manje konkurentne poduzetnike ali smatram da su članstvom u Europskoj Uniji, građani Republike Hrvatske, svakako dobili priliku za dugoročne koristi kao potrošači i poduzetnici, a percepcija Hrvatske kao „treće zemlje“ već sada se promijenila.

Tihana Marić

(potpis studenta)

Popis literature

1. Jokić T. (2007) Carinski sustav : carinski postupci i postupanja sa stranom i domaćom robom, Zagreb : [Institut za javne financije](#)
2. Jelčić B. (2002) Hrvatski fiskalni sustav, Narodne novine
3. Jelčić B., Josipović T. (2004-2005) Pravni leksikon, leksikografski zavod Miroslava Krleža
4. Carinski zakonik Zajednice (Uredba Vijeća EZ 2913/92)
5. Zakon o carinskoj službi
6. Zakon o provedbi carinskih propisa Europske Unije („Narodne novine „54/13-od pristupanja RH u EU)
7. www.carina.hr

Popis tablica, shema i grafikona

1. Shema br. 1- Ustrojstvo carinske uprave
2. Shema br. 2- Područni carinski uredi
3. Shema br. 3- Pisana carinska deklaracija

Popis priloga

1. Prilog 1. Skraćena deklaracija za privremeni smještaj
2. Prilog 2. Popis stavki skraćene deklaracije za privremeni smještaj